CURTEA DE APEL BĂLŢI

Cauza judecătoria Soroca
Nr. 21 rji-118/24 sediul central
Judecător: Gh. Tocaiuc

D E C I Z I E
mun. Bălţi
12.03.2024

Colegiul judiciar penal al Curţii de Apel Bălţi în componenţa
Preşedintelui de şedinţe: Dumitru Pușca
Judecători: Angela Revenco și Ruslana Burdeniuc
judecând fără participarea părților, în ordine de recurs, recursul directorului Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc, declarat împotriva încheierii judecătoriei Soroca sediul central din 18.01.2024 în cauza condamnatului **Corobciuc Vladimir** ***** pe art. art.473^2-473^4 Cod pr. penală,-

C O N S T A T Ă:

Potrivit lucrărilor cauzei, *Corobciuc Vladimir* *****, a fost condamnat prin:

- sentința judecătoriei Drochia sediul central din 31.05.2023, modificată prin decizia CA Bălți din 16.10.2023, pe art. 145 alin. (2) lit. e^1) Cod penal la 13 (treisprezece) ani 4 (patru) luni închisoare cu executare în penitenciar de tip închis, cu includerea în termenul pedepsei a duratei arestului preventiv 08.03.2023 – 16.10.2023.

Începutul termenului – 08.03.2023;
Sfârșitul termenului - 07.07.2036.

La 13.12.2023, condamnatul *Corobciuc Vladimir* ***** a sesizat, în ordinea art. art. 469 alin. (1) pct. 17^1); 473^2- 473^4 Cod pr. penală, judecătoria Soroca sediul central, cu plângere privind constatarea condițiilor inumane de detenție în Penitenciarele nr. 6 Soroca și nr. 11 Bălți, ce nu corespund standardelor minime garantate de art. 3 al Convenției și legislația națională.

În argumentarea cerințelor formulate, invocând deținerea continue în condiții inumane și degradante, pin plasarea în Penitenciarul nr. 11 Bălți în celule supraaglomerate, în care nu se respectă suprafața de patru metri pătrați pentru un condamnat, în ambele populate de insecte parazitare, cu umiditate ridicată, mucegai pe pereți, viceu deschis, cu miros insuportabil.

Prin încheierea din 18.01.2024, adoptată în ordinea art. art. 473^2-473^4 Cod pr. penală, instanța i-a admis plângerea, constatând, deținerea lui:

- în perioadele 13.03.2023 – 18.04.2023; 19.06.2023 – 07.11.2023 în Penitenciarul nr. 11 Bălți, în total 180 zile, în condiții contrar prevederilor art. 3 CEDO;
- în perioada 07.11.2023 – 16.01.2024 în Penitenciarul nr. 6 Soroca, în total 70 zile, în condiții contrar prevederilor art. 3 CEDO, reducându-i termenul pedepsei penale

de 13 (treisprezece) ani 4 (patru) luni, stabilit prin decizia CA Bălți din 16.10.2023, cu 43 zile, prin calculul una zi de reducere pentru zece zile de detenție.

Dezacord cu soluția adoptată pe caz și-a expus directorul Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țâmbaliuc care solicită casarea ei în partea reducerii pedepsei cu 43 zile pentru perioada detenției lui Corobciuc Vladimir ***** în Penitenciarele nr. 6 Soroca și 11. Bălți, pentru, că el nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman sau degradant, fiind prezentate probe care în mod pertinent dovedesc calitatea satisfăcătoare a condițiilor de detenție în penitenciar, inclusiv prin respectarea spațiului locativ, referitor la care condamnatul anterior nu a obiectat, motiv de care instanța urma să țină cont la adoptarea soluției, pentru a nu-i da prioritate declarațiilor în raport cu aspectele faptice a condițiilor de detenție, reflectate în cele două rapoarte a instituțiilor penitenciare.

Judecarea recursului a avut loc fără participarea părților, cu respectarea în corespundere cu art. 447 alin. (2) Cod pr. penală a procedurii de înștiințare a acestora, fiindu-le explicat dreptul depunerii referinței pe marginea recursului.

Până la data examinării cauzei, părțile nu au prezentat referințe pe marginea recursului, fapt ce nu împiedică examinarea lui.

Verificând argumentele invocate de recurent în raport cu materialele prezentate instanței de recurs, Colegiul în ordinea art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod pr. penală, va *respinge recursul, păstrând neschimbată hotărârea atacată*.

În motivare Colegiul reține, că remediul național preventiv și compensator a perioadei detenției în condiții de penitenciar contrar prevederilor art. 3 CEDO și a jurisprudenței CtEDO, a fost pus în aplicare la 01.01.2019 prin Legea nr. 272 din 29.11.2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, garantându-le condamnaților ce își execută pedeapsa în instituțiile penitenciare din țară, reducerea termenului ei în conformitate cu legislația procesual penală în vigoare.

Urmare a adoptării cadrului legal intern, CtEDO a respins ca inadmisibile, mai multe cerințe formulate de condamnați referitor la despăgubiri pentru condițiile precare de detenție, reiterând în cauza Drăniceru vs RM din 12.02.2019, că având în vedere noul remediu preventiv și compensatoriu pentru condițiile inadecvate de detenție, instituit în Republica Moldova în baza Legii nr.163 din 20 iulie 2017 (în vigoare din 1 ianuarie 2019) și a Legii nr. 272 pentru modificarea Codului de procedură penală, acesta în principiu ar putea remedia în mod adecvat

încălcările Convenției provocate de anumite condiții precare de detenție. Cu toate acestea, Curtea subliniază că această concluzie nu va prejudicia în niciun fel o eventuală reexaminare, după caz, a chestiunii cu privire la eficiența remediului respectiv în funcție de deciziile pronunțate de către instanțele naționale și a executării lor efective, ea păstrându-și competența de ultim control cu referire la plângerile formulate de către eventualii reclamanți care vor epuiza căile de recurs interne disponibile.

De asemenea, Curtea a considerat că odată cu punerea în aplicare a legii nominalizate, remediul național intern *ar putea a priori a fi considerat efectiv pentru contestarea condițiilor proaste de detenție în Republica Moldova, fiind disponibil persoanelor condamnate sau plasate în arest preventiv, precum și persoanelor eliberate din detenție, cu condiția respectării termenelor prevăzute de către noile prevederi interne și cu referire la caracterul compensator al remediului.* În contextul dat, reclamantul trebuie să beneficieze de noul remediu, în vederea obținerii la nivel național a recunoașterii violării și, după caz, a unei despăgubiri adecvate. Dacă el nu o va obține la nivel național, va avea posibilitatea adresării la CtEDO cu o nouă cerere în termen de șase luni după epuizarea căilor ordinare de recurs intern, Curtea rezervându-și posibilitatea examinării coerenței dintre jurisprudența instanțelor naționale cu propria sa jurisprudență, precum și eficiența remediului atât în teorie, cât și în practică.

Astfel încât, Colegiul atestă că în accepțiunea prevederilor art.473^2 alin.(5) Cod pr. penală, plângerea condamnatului Corobciuc Vladimir ***** a fost depusă în termen.

Raportând aspectele faptice a speței la normele supra nominalizate, Colegiul conchide, că instanța de fond în baza rapoartelor prezentate de instituțiile penitenciare, corect a reținut, că pe perioada aflării lui Corobciuc Vladimir *****:

- în Penitenciarul nr. 11 Bălți în total 177 zile, pe perioada 13.03.2023 – 20.03.2023, a fost deținut în celula nr. 35 cu suprafața totală de 13,86 m.p, bloc sanitar 1,46 m.p, dimensiunea geamului 1,15 X 0,96 m.p, în care erau cazați 4 – 6 persoane;

- în perioada 20.03.2023 – 18.04.2023 în celula nr. 06, cu suprafața totală de 37,02 m.p, bloc sanitar 1,62 m.p, dimensiunea geamurilor de 1.05x 0,5 m.p, în care erau cazați 7 – 12 persoane;

- în perioada 19.06.2023 – 07.11.2023, în celula nr. 49 cu suprafața totală de 27,39 m.p., bloc sanitar 1,64 m.p, dimensiunea geamurilor 1,18 x 1,16 m.p, în care erau deținute 10 persoane;

- în penitenciarul nr. 6 Soroca, în total 70 zile, în perioada 10.11.2023 – 18.01.2024, în sectorul 3, secția 9 cu suprafața de 42, 50 m.p, în care se deține 6 persoane.

Astfel, instanța reținut, că pe durata detenției lui Corobciuc Vladimir ***** în penitenciarul nr. 11 Bălți nu i-au fost asigurate standardele de 4 m.p per persoană a spațiului locativ, conform pct. 464 al Statutului executării pedepsei de către condamnat, lipsind date veridice prezentate de cele două instituții penitenciar nr. 6 și 11, care ar combate argumentele deținutului referitor la popularea celulelor cu insecte dăunătoare, în lipsa sulubrizării săptămânale și umiditatea ridicată în celule, prin ce i s-a depășit nivelul inevitabil de suferință, atingându-se pragul de severitate garantat de art. 3 a Convenției.

Or, conform jurisprudenții CtEDO în cauza *Shishanov c. Moldovei din 15 decembrie 2019*, aglomerarea penitenciarelor, în speță în sectorul în care condamnatul a fost deținut în nr. 11 Bălți, cu asigurarea normei de spațiu locativ mai mic de 4 m^2, este suficientă pentru a concluziona, că condițiile de detenție suportate de reclamant au depășit nivelul de gravitate prevăzut de articolul 3 din Convenție.

Respectiv, instanța corect a constatat, că pentru perioada detenției lui Corobciuc Vladimir în penitenciarul nr. 11 Bălți, nu i-au fost acordate toate garanțiile ce se referă la suprafața de 4 m.p, motiv pentru care corect a dispus constatarea condițiilor inumane de detenție, cu reducerea termenului pedepsei penale.

În acest context, instanța justificat a făcut referință la rapoartele Comitetului pentru prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante, ce se referă la condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 6 Soroca, constatându-le, că nu corespund minimului necesar de suprafață.

Or, fiind pusă în sarcina instituției penitenciare să combată argumentele invocate de deținut, aceasta nu a reușit prin argumentele aduse să convingă instanța de judecată, că acestui i-au fost respectate limitele garanțiilor acordate de standardele internaționale și cele naționale, de care beneficiază conform art. 3 CEDO și dispozițiile Statului condamnatului, motiv pentru care recursul formulat urmează a fi respins, păstrându-se neschimbată soluția adoptată pe caz.

Astfel, Colegiul fiind solidar cu concluzia instanței de fond, conchide, că condamnatului Corobciuc Vladimir cu siguranță nu i-au fost asigurate condițiile minime necesare de detenție, prevăzute la pct. 464 al Statutului executării pedepsei de către condamnat, în ce privește *asigurarea cu spațiu de cazare de cel puțin 4 m^2,* fapt prin care i-a fost depășit nivelul inevitabil de suferință, atingându-se pragul de severitate garantat de art. 3 a Convenției.

Colegiul notează dispozițiile art.473^4 alin.(1) Cod pr. penală, potrivit cărora, *la evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată dă apreciere atât probelor prezentate de părţi, cât şi rapoartelor instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu.*

În continuarea expunerii pe caz, Colegiul statuează, că prima instanță acordând deplină eficiență prevederilor art.473[4] alin.(1) Cod pr. penală, la aprecierea temeiniciei revendicărilor condamnatului Corobciuc Vladimir invocate în plângere, just a ținut cont inclusiv de concluziile Comitetului pentru prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante, corect reținând că pe perioada executării pedepsei penale în Penitenciarul nr. 11 Bălți condamnatului Corobciuc Vladimir nu i-au fost asigurate condițiile minime necesare de detenție, celulele necesitând reparații și îmbunătățirea condițiilor de igienă; insalubritatea sanitară; infectarea cu paraziții, lipsa de ventilare. Tot potrivit rapoartelor CPT, condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 6 Soroca nu corespund minimului necesar, persistând problema asigurării insuficiente cu personal medical, celulele necesitând reparații și îmbunătățirea condițiilor de igienă; accesul limitat la lumina razelor solare; insalubritatea sanitară; infectarea cu paraziții; lipsa unui medic mai mult de un an; condiții deplorabile din cabinetul stomatologului, unde medicamentele sunt păstrate în mod necorespunzător, fapt despre care a menționat prima instanță în hotărârea adoptată.

De aceea, în respingerea argumentelor din recurs, Colegiul atestă, aplicarea corectă de către instanță a prevederilor art. 473[4] alin. (4) Cod pr. penală, determinând reducerea pedepsei cu 36 zile pentru 180 zile rotunjite, perioadă în care s-a deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți, calculând 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție, și reducerea cu 7 zile pentru perioada de 70 zile în care s-a deținut în Penitenciarul nr. 6 Soroca, calculând 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție, bazându-și în acest sens soluția pe cadrul legal intern, modificat prin legea procesual penală în vigoare din 01.01.2019, care la dispoziția art. 469 alin. (1) pct. 17[1]) stabilește posibilitatea verificării în cadrul executării pedepsei penale a condițiilor de detenție, despăgubindu-i pe condamnați prin reducerea ei conform art. 473[3] alin. (4) Cod pr. penală, în cazul în care acestea sunt contrare garanțiilor acordate de art. 3 a Convenției.

Reducerea dedusă în mărime de 43 zile este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă apreciere a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu.

Respectiv, constatând motivarea instanței a fi una plauzibilă, Colegiul o preia în tot și o însușește, ceea ce este în corespundere cu jurisprudența CEDO în cauza *Albert vs. România din 16.02.2010*, potrivit cărei, instanțele naționale deși au obligația să-și motiveze deciziile, acest fapt totuși nu impune acordarea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), pentru respectarea caracterului echitabil a procesului, fiind necesar ca

instanța internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să examineze chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal reține caracterul nefondat a argumentelor invocate în recursul formulat de către directorul adjunct al Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc, fapt pentru care îl va respinge, păstrând neschimbată soluția instanței de fond ca fiind una întemeiată și motivată.

În corespundere cu art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod pr. penală, Colegiul,-

D E C I D E:

Recursul directorului Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc, declarat împotriva încheierii judecătoriei Soroca sediul central din 18.01.2024 în cauza condamnatului **Corobciuc Vladimir** ***** pe art. art.473^2-473^4 Cod pr. penală, se respinge ca nefondat, cu menținerea ei fără modificări.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Președintele ședinței: Judecător: Judecător: